

Ovidi Montllor:
de la Nova Cançó a la cançó
compromesa moderna

*Jo sóc l'artista. El cantant. El pallaso.
Per a uns pollet. Per a altres una fera.*

Ovidi Montllor a *Autocrítica i crítica*

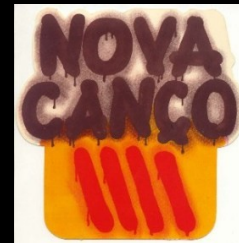
Guió de la presentació

- 1. La Nova Cançó**
- 2. L'Ovidi**
- 3. Comèdia amb dos actes sense títol**
- 4. La cançó compromesa avui**

-
- *Ovidi Montllor: De la Nova Cançó a la Cançó compromesa moderna* pretén ser un breu repàs al que ha estat la cançó compromesa al nostre país en els últims cinquanta anys.
 - Partint de la **Nova Cançó** s'intentarà arribar a la Cançó compromesa actual de la mà d'Ovidi Montllor. Una figura cabdal de finals de la Nova Cançó i que ha esdevingut un referent per les noves generacions de músics crítics amb la realitat actual dels Països Catalans.

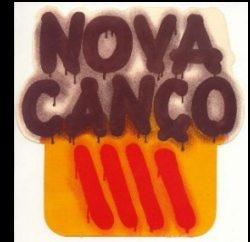
LA NOVA CANÇÓ

ORÍGENS

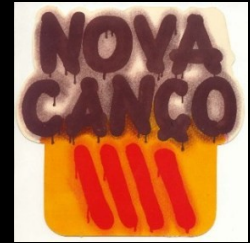
- La Nova Cançó va ser un dels primers moviments de **cultura popular** que emprà únicament la llengua catalana en una època de prohibicions i uniformitat de totes les manifestacions artístiques.
- Sorgit al marge del sistema cultural establert - amb una cultura com la catalana , absolutament marginada des de 1939 en tots els mitjans de formació i comunicació social - es va es va convertir en un dels més eficaços instruments de divulgació i de sensibilització col·lectiva.
- Degut al seu afany d'esdevenir realment popular, el moviment de La Nova Cançó, posà com a únic requisit **l'ús del català** (més enllà d'estils o intencionalitats)

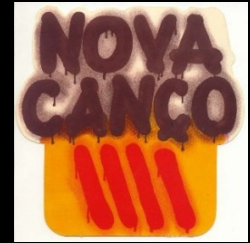
PRIMERES ACTUACIONS

- No és fins el 1962 que començaren a concretar-se les aspiracions i esperances de tantes persones durant els anys anteriors, amb les actuacions dels *Setze Jutges*, *Raimon*, *Enric Vilarasau* i *Salvador Escamilla*, entre d'altres
- Amb poc temps, gràcies al ventall d'artistes que anaven sorgint i sobretot al seguiment popular que van obtenir per part d'una societat mancada de referents artístics propis actuals, la Nova Cançó es va expandir i va superar els pronòstics més agosarats.
- Llavors va arribar la victòria del *Se'n va anar*, interpretada per la Salomé i en Raimon al *Festival de la Canción Mediterránea*. Aquest èxit (no només d'una cançó sinó d'un moviment) va marcar un punt d'inflexió cap a l'ascens i la seva consolidació.

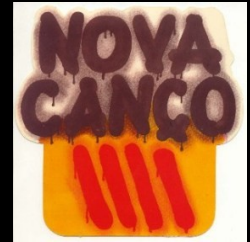
CRISI DE CREIXEMENT

- La victòria del *Se'n va anar* va suposar la vertadera **popularització de la Nova Cançó** que fins aleshores havia viscut precàriament al marge dels canals de difusió comercial i pública habituals. Però també va obligar a fer un replantejament general a aquell moviment estructurat al voltant de la llengua però molt heterogeni i inconnex.
- L'augment d'intèrprets i grups que cantaven en català va emfatitzar més aquesta **heterogeneïtat**, fent aparèixer diferents sensibilitats i opinions en el sí del moviment. El debat girà al voltant de la *Professionalització*. Aquest terme introduït per alguns crítics defensava la necessitat d'una professionalització de la Nova Cançó lligada a la Universalització (terme que duia inherent el multilingüisme) i la comercialitat.

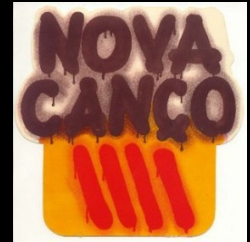

LA FRACTURA

- L'any 1967 suposà el punt d'inflexió que desembocà en la fractura interna més important de la Nova Cançó i per alguns la seva fi com a moviment: Joan Manuel Serrat va anunciar que es passava al **bilingüisme**. En aquells moments, i cantant només en català, ja s'havia convertit en un ídol de la cançó de masses en tot l'Estat Espanyol
- L'aposta pel bilingüisme de **Serrat**, però, va obrir la porta a altres membres que encara eren considerats integrants de la Nova Cançó i que van seguir-lo en la seva aposta per integrar-se al sistema i engranatge cultural dominat. Així doncs, **Guillermina Motta, Núria Feliu, Santiago Ausó, Falsterbo-3**, entre d'altres, incorporaren cançons en llengua castellana en el seu repertori.

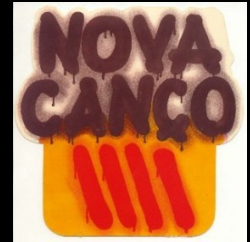
- Aquest trencament va ajudar a assentar les bases del que seria a partir d'ara la **Nova Cançó**: un moviment artísticocultural que volia desenvolupar-se **al marge** de les estructures industrials comercials i que tenia una clara intencionalitat lingüística, cultural i ideològica.
- A partir de llavors es féu més evident que mentre la **reivindicació** exclusivament lingüística i cultural – sobretot aquella que anava embolcallada d'un fort compromís social – era **silenciada i refusada**. La **cançó catalana comercial i bilingüe** era acceptada, sostinguda i **potenciada** des de l'engranatge dels *mass media* del nostre país i, en general, de l'Estat Espanyol.

LES NOVES VEUS

- Des d'aquell moment, els **dos grups** iniciaren camins diferenciats:

Els intèrprets que optaren pel **bilingüisme** van deixar de ser considerats membres de la Nova Cançó mentre que, paral·lelament, aparegueren nous cantautors, grups i intèrprets ben diferents entre ells que diversificaren els gèneres cantats en **català**: Ovidi Montllor, La Trinca, Al Tall, Ramón Muntaner, Guillem d'Efak, Joan Isaac, Pau Riba, Jaume Sisa, Celdoni fonoll, el Grup de folk, entre d'altres.

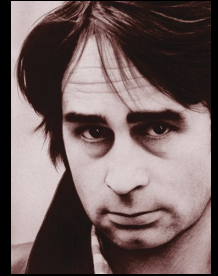

LA MORT DEL DICTADOR

- La Nova Cançó, aconseguit el primer objectiu de popularitzar la llengua catalana com a eina d'expressió, es presentà de forma oberta i sense embuts com un agent que treballava decididament per la reconstrucció nacional dels Països Catalans. D'aquesta manera assolí una **càrrega ideològica** important, basada en la lluita antifranquista i pels drets democràtics.
- En els últims anys del franquisme, doncs, tenim una Nova Cançó que ha esdevingut un moviment més o menys unitari, que ha sabut convertir-se en un referent de masses i ha fet de la defensa de la **cultura catalana i del compromís polític** la seva màxima font d'expressió i comunicació.

L'OVIDI

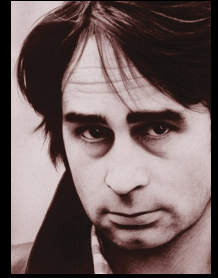
ELS PRIMERS ANYS

- **Ovidi Montllor i Mengual** va néixer el 1942 a Alcoi. Només tres anys després que hagués acabat la guerra en què el seu pare va lluitar a la “Zona Roja”.
- Fill de pares anarquistes, l'Ovidi va conèixer des de ben petit això que alguns en deien la classe obrera.
- Els seus pares van ser una influència bàsica per ell i van determinar en bona mesura la seva manera de ser i pensar. A més, i lluny del que pugui semblar, l'Ovidi sempre va tenir un bon record de la seva infància i del seu poble.

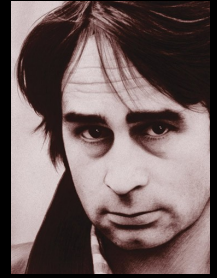

A LA CIUTAT

- Als divuit anys i amb els primers amors dins una maleta arriba a Barcelona.
- A la *Pipironda* va fer les seves primeres passes com a actor i va conèixer a figures tan representatives com els germans Luchetti, Paco Candel, Fabià Puigcerver, Montserrat Roig o Ventura Pons.
- I, de mica en mica, l'Ovidi va anar actuant amb més freqüència, fent-se més conegut i arribarien les primeres crítiques, que sempre foren positives. Tot i això, mai no perdé el seu gust per la poesia, ni per escriure i sovint se'l podia veure “embrutant” papers.

LA CANÇÓ

- Era l'any en què Raimon féu el primer **Olympia**, el de la primavera a Praga o el del Maig Francès i l'Ovidi va sortir a l'escenari per "*puta casualitat*" - com li agradava explicar-ho
- Després d'unes quantes actuacions i algun flirt amb el *Grup de Folk* va arribar el moment en què Manuel Vázquez Montalbán va batejar com el "**Clan Sinatra**". Un seguit d'actuacions i gires que tingueren com a protagonistes **Raimon, Pi de la Serra i Ovidi Montllor**.
- I entre coneixences, actuacions i bona conversa se li va anar obrint el món. Va fer els primers concerts a l'estranger, París, Madrid, Alemanya i, fins i tot, va tenir temps de negar-se a actuar en algun festival per l'ús que se'n feia de l'etiqueta "Folklorista".

-
- I va arribar el **Palau de la Música Catalana**. Aquell 27 de novembre va significar la gran **consolidació** d'Ovidi Montllor. Els diaris despertaven plens d'elogis, “*gran revelación, magnífico...*”
 - I els discos, cançons i cançons, polititzades, amb el compromís cap a un país i una classe. Les coses rutllaven, tot i que encara no podia guanyar-se la vida amb la música, la Nova Cançó estava en un bon moment, es començaven a respirar aires de canvi, el dictador s'estava morint i els fruits de tant treball estaven arribant.

COMÈDIA AMB DOS ACTES SENSE TÍTOL

1971. Nit. Hivern. Sopar després d'una actuació a benefici de...

Ells. - Què fariem sense vosaltres?

Acte segon

1983. Nit. Canet. Sol a casa.

Jo. – GOVERNAR!

Ovidi Montllor a *Comèdia amb dos actes sense títol*

LA PROFESSIONALITZACIÓ

- Els **recitals** que feia l'Ovidi, set o vuit al mes (tot i que a l'estiu es multiplicaven força) no li donaven per viure. No es negava a tocar enlloc i buscava la professionalització, però no a base de renúncies sinó de treball, de qualitat, que és com sempre li havia ensenyat el seu pare.
- I arribà **Alcoi**. Per alguns, un abans i un després en la producció musical d'Ovidi. Un tribut al seu poble acompanyat per Toti Soler – de qui ja no es separaria més – i dedicat a la classes més populars i humils amb qui havia crescut.
- Llavors, i com no podia ser de cap altra manera, van començar els comentaris i temptacions. Que si cantés en castellà tindria més públic, que llàstima que no escrigués i interpretés en castellà... res que no s'haguessin trobat altres cantants de la Nova Cançó anteriorment.
- Ja ho hem comentat, les tàctiques d'absorció del sistema políticocultural espanyol...

- Estem en els anys de la clarificació de la Nova Cançó, amb els bilingüistes expulsats, i de més fort compromís social i cultural davant els indicis que la democràcia no podia trigar a arribar.
- Llavors, clarivident com sempre, l'Ovidi afirmava: “*És fonamental que comencem a pensar quin serà el paper que haurem de jugar en el moment de les llibertats democràtiques*”
- *En síntesi, la Nova Cançó s’havia convertit en un fenomen de masses, però calia pensar quin havia de ser el seu paper en el nou escenari que començava a entreveure’s.*

L'ÈXIT ABANS DE LA DEFUNCIÓ DE LA NOVA CANÇÓ

- L'any 1976 el **Festival de Canet** va aplegar 60000 persones i va coincidir amb la **Marxa per les llibertats**. Aquest acte al Pla d'en Sala és reconegut com el moment més àlgid de la Nova Cançó i la culminació de totes les seves aspiracions.
- Aquesta afirmació només tindria sentit si entenem que l'objectiu d'aquest moviment havia de ser la popularització de la Cançó Catalana o únicament la lluita antifranquista.
- Però si entenem a la Nova Cançó com un moviment artísticocultural que tenia per objectiu l'agitació política i la lluita per les llibertats democràtiques, llavors hem d'afirmar que encara els quedava molt camp per córrer. **Molta feina a fer.**

- Amb Franco enterrat, les primeres eleccions “democràtiques” no es farien esperar. I arribà la democràcia, aquella a qui l’Ovidi li havia dedicat *Encara nois, encara o Una de por*.
- La ruptura democràtica, opció defensada per molts antifranquistes, havia estat del tot bandejada gràcies als pactes i repactes, a l’arribada de Tarradellas i el govern d’Adolfo Suárez.
- I llavors fou l’hora dels **Estatuts d’Autonomia**. Aquest havia estat un moment esperat i es pensava que amb aquesta etapa de normalitat (el reconeixement del català, i unes institucions i instruments de difusió de masses propis) arribaria l’equiparació de la Nova Cançó amb la resta de cançons europees.

- Però no va passar res d'això. Al contrari, de sobte s'havia de fer net amb tot allò que recordava la dictadura. El **pacte de silenci** va signar la defunció de la Nova Cançó.
- Llavors va començar el **desprestigi polític i mediàtic**, sense massa arguments, que va anar acabant amb totes les esperances que els intèrprets havien posat en aquesta que alguns en deien “democràcia” i altres “transició política”.
- Alguns diuen que la Nova Cançó va morir per inanició. Però la veritat és que aquell entramat cívic que s'havia anat teixint al marge d'unes institucions i d'uns *mass media* hostils es va veure engolit per les noves institucions democràtiques.

- I la consigna ja se sap quina era: **La Nova Cançó**, mentre es mantingués fidel al seus orígens i amb voluntat de denúncia i rebel·lia per aconseguir una vertadera democràcia, **molestava**.
- Alguns van optar per abandonar la Cançó protesta i es van resituar amb la cançó comercial, tot i que el seu nom anava massa lligat a l'època anterior i el boicot va seguir existint. Aquest fet, però, els va permetre sobreviure de forma minoritària.
- L'Ovidi tossut i coherent fins a la mort, es defensava dient que la millor resposta era un bon treball. I així és com va editar els seus tres últims discs: **Bon vent i barca nova** (1978), **Ovidi Montllor diu Coral Romput** (1979) disc doble gravat contra la voluntat de la discogràfica i en què musica el llibre d'**Estellés** i el **4-02-42** (1980). Però cada vegada actuava de forma més precària.

- Començaren a sonar amb més força els grups espanyols amb lletres enganxoses i poc elaborades. S'estenia la creença que el català feia provincià, la cançó protesta sonava fantasmagòrica i avorrida i en nom de la modernitat s'abandonava el compromís polític.
- Les **renúncies** semblaven la neura d'uns pocs, Raimon refusava la Creu de Sant Jordi el 1982 i l'Ovidi no aconseguia posar-se en contacte amb ningú de la seva discogràfica perquè l'hi edités un nou disc.
- Arribats en aquest punt, queda poc a dir. L'Ovidi es va dedicar a treballar al **teatre i el cinema** (com havia anat fent al llarg de tota la vida, bàsicament per a poder mantenir-se econòmicament) i va seguir escrivint i repensant recitals i projectes que poques vegades van veure la llum.

- Un dia de **1994**, en ple auge del **rock català** i amb l'entrada de **Ramón Muntaner** a Resson, va tornar l'esperança.
- L'Ovidi mai no havia deixat de compondre cançons i el 27 de maig va tornar per la porta gran al Teatre Lliure i recitant a Segarra.
- Semblava que tornava a aparèixer la possibilitat de publicar el disc, de fet ja tenia les cançons i la música fetes, però la veu se li apagava...

Algunes consideracions:

- A partir de 1985, tot i que la Nova Cançó havia estat un fenomen de masses, els seus graus de popularitat van caure en picat.
- Només van aconseguir sobreviure en aquella nova realitat (les exigències polítiques i del mercat) els autors més consagrats o aquells qui van realitzar un gir comercial en la seva obra. Noms com Raimon, Serrat (que ja no era considerat membre de la Nova Cançó) ,Pau Riba o Jaume Sisa.
- Un moviment vinculat a la resistència política **ja no interessava** en aquella nova etapa de renúncies i pactes.

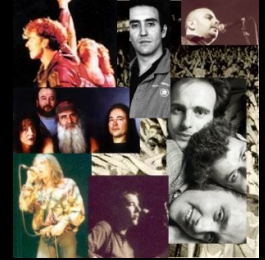
- Primerament, els cantants van ser utilitzats per la maquinària dels partits per intentar guanyar vots. Però quan aquests van estar assentats al sistema i amb les cotes de poder definides, van notar com el pes de la crítica i la coherència els destorbava.
- Va ser llavors, quan va iniciar-se la **marginació progressiva** de la Nova Cançó i per extensió, dels seus màxims representants.
- Així doncs, i a partir dels anys 80, cada vegada es va fent més difícil parlar de Nova Cançó (moviment que ja des del seu origen es presenta poc cohesionat). Els seus màxims representants comencen a actuar cada un per la seva banda alhora que la indústria cultural catalana adopta el bilingüisme com un fet natural.

- És cert que va néixer La Crida amb la seva campanya del *Som una nació* (que va iniciar-se el 1981 amb una actuació de Marina Rossell, Llach, La Trinca i Al Tall davant de 90000 persones) però com més passaven els anys, i més s'evidenciava la farsa que havia significat aquella transició i els posteriors pactes i estatuts, més molestava la remor de la Nova Cançó. Recordem que ells havien cantat a l'esperança i al compromís.
- La Crida, com ha passat amb molts moviments populars, va acabar sent absorbida pels partits polítics del sistema més propers a la seves bases ideològiques i d'aquesta manera va anar desapareixent.
- Per altra banda, a la mateixa època i al marge de la Crida, feia temps que s'estava germinant l'embrió del que posteriorment hem conegut com **l'Esquerra Independentista**.

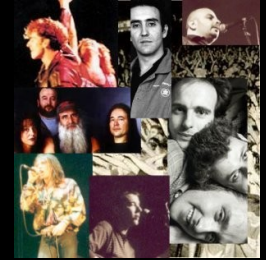
LA CANÇÓ COMPROMESA AVUI

ELS ORÍGENS: EL ROCK CATALÀ

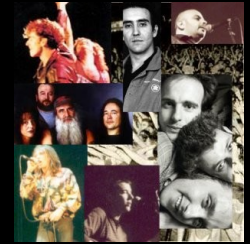

- Un cop silenciada i marginada la Nova Cançó va venir el que s'ha conegut com la travessa del desert. Llavors arribà l'explosió del Rock Català.
- El 1987 va ser l'any en què van emergir els quatre grans del Sant Jordi: *Sopa de Cabra, els Pets, Sau i Sangtraït*.
- El rock català havia sorgit, novament, com un moviment pels i des dels sectors populars sense cap tipus d'ajuda institucional ni mediàtica.
- Però aquest moviment va néixer sota unes condicions molt diferents que les de la Nova Cançó: Ells **no volien transformar res**, ni practicar denúncia social. El seu únic desig era fer pop rock en català.

- Va ser llavors quan les institucions van adonar-se de la magnitud que havia assolit el rock català i van decidir implicar-s'hi.
- A l'esdevenir un **gènere de masses consolidat**, el rock català va veure com augmentaven els grups que s'inscrivien en aquella etiqueta i com els grups més destacats anaven convertint-se en uns vertaders ídols de masses.
- També van arribar les temptacions de la indústria cultural espanyola en nom del bilingüisme. I alguns s'hi van avenir i els altres no.
- Els que van optar pel bilingüisme van passar a ser titllats de traïdors, mentre ells es defensaven al·legant que mai havien fet bandera de cap idea política.

- **La història es repetia.** Novament, el sistema polític-cultural espanyol definia el terreny de joc i evidenciava el seu domini respecte la petita i submisa indústria cultural catalana.
- I si bé no podem negar que en algun moment de la nostra història aquest sol fet havia tingut una clara significació política, en aquells moments no era signe de cap mena de compromís transformador real.
- Amb el temps, aquest estol de grups, però, va anar creixent i diversificant-se i va ser llavors quan **va néixer la cançó protesta actual.**

L'APARICIÓ DE LA CANÇÓ COMPROMESA MODERNA

- Amb l'auge del rock català era inevitable que, en algun moment o altre, un sector de la joventut catalana el comparés amb el **rock radical basc**.
- No obstant, la diferència amb els Països Catalans era molt substancial. Al nostre país, una bona part de l'independentisme havia donat suport a la Crida, els líders o caps visibles de la qual van acabar ingressant a Esquerra Republicana. Un partit polític que, tot i no definir-se com independentista, va tenir molt a veure amb la desarticulació d'aquest moviment polític independentista als Països Catalans.
- En definitiva, la diferència rau en què allà hi havia un moviment polític radical estructurat. I aquí, amb tot el teixit associatiu i polític antifranquista a les institucions i els ajuntaments, les opcions més radicals havien estat silenciades i combatudes.

- Per veure nous grups que fessin cançó protesta, va caldre que el que coneixem com a rock català madurés i de la seva diversificació i l'impuls de les noves generacions – fills de la democràcia – va néixer la cançó compromesa moderna.
- Aparegueren **Brams** i **Inadaptats**:

- Com més d'una vegada ha explicat el seu cantant i líder, **Brams** va néixer amb la voluntat de fer reflexionar a la gent i de queixar-se de la societat del moment alhora que volien que la gent ballés i s'ho passés bé en els seus concerts.
- **Inadaptats**, per altra banda, va néixer a Vilafranca del Penedès. Molt influenciats pels grups del rock radical basc, els seus components no van dubtar en definir-se com: *“un grup de música polític i contrainformatiu que té per objectiu estendre la utopia als Països Catalans”*.
- Així doncs, aviat es van convertir en el referent del públic més compromès i combatiu del nostre país.

ARRIBA LA POPULARITAT

- Paral·lelament a l'edició dels nous discos de Brams i Inadaptats s'anava engendrant un moviment polític-social juvenil al voltant d'unes sigles i d'una voluntat de transformació social i nacional.
És així com a finals dels 90 van néixer grups com:
- **KOP** que desenvolupà un tecno-combat o soroll combatiu.
- **Obrint Pas**. Una banda que ha acabat convertint-se en el veritable grup de masses del rock compromès, des dels seus inicis va destacar per un so molt personal mesclant el rock intens de les guitarres amb el so tradicional de la dolçaina.

- Però a banda d'aquests dos grups a destacar, el final dels noranta i principis del 2000 van veure aparèixer altres grups com **Dusminguet**, **Pomada** i **la Carrau** (emmarcats en la revifalla del folk), i **Mesclat** (grup on es trobaren membres d'altres bandes com Titot (dels Brams) o Joan Reig (d'Els Pets) que també desprenia aires folks però amb una forta càrrega ideològica) .
- I en aquests últims anys han aparegut **Revolta21**, **Ràbia positiva**, **Answer** o **Igitai-a** com a hereus del so més contundent i **La Troba Kung-fú** (projecte de Joan Garriga (ex-vocal de dusminguet)) que segueix explorant i experimentant els camins de la rumba.

- La consolidació de les discografies *Propaganda pel Fet!* i *Bullanga* i un moviment independentista assentat arreu del territori català - de Fraga a Maó i de Salses a Guardamar - ha fet que arribés la professionalització en el sector i com a conseqüència, una gran varietat, i qualitat, de les propostes.
- Així doncs hem vist aparèixer grups de hip-hop i de sound system: com *At-versaris* o *Pirat's sound systema*. I hem assistit a la revifalla de la cançó d'autor encapçalada per *Feliu Ventura*, *Verdcel*, *Pau Alabajos* i *Cesk Freixas*.
- En definitiva, la música compromesa – com ja va passar als millors temps de la Nova Cançó – s'ha tornat a convertir en un moviment de masses.

L'OVIDI SE'N VA A PALAU

L'Ovidi des de sempre ha esdevingut un **referent** per aquestes noves generacions compromeses amb el país

Aquest fet no ens ha d'estranyar, si entenem que aquest moviment polític segueix reivindicat la ruptura democràtica, la reunificació, la independència i el socialisme dels Països Catalans. Principis ideològics que Ovidi Montllor va subscriure fins abans de morir i que precisament el van apartar de l'escena pública del país. Per tant, l'Ovidi esdevé un **exemple de coherència, compromís, esforç i lluita**. Alhora que les seves lletres – encara ara vigents - i la qualitat de les seves obres han sabut connectar amb un públic jove i mancat de referents musicals polititzats.

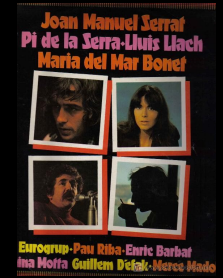

- En els seus orígens, la cançó compromesa moderna va buscar com a referència les bandes del rock radical basc, en la seva maduresa ha retornat a la Nova Cançó i als grans poetes Nacionals.
- I això es va poder evidenciar en tota la seva magnitud el **2005**. Centenars d'**homenatges** en places de poble, Ateneus populars, casals i petits teatres van demostrar fins a quin punt n'era important l'Ovidi per aquest moviment.
- Tota una xarxa creada al marge del sistema, mobilitzant-se per retre el més sentit dels homenatges al més popular dels cantants de la Nova Cançó – i aquí, la paraula popular pretén representar al poble. Aquest fet, contrastava amb el **silenci de les institucions**

- Estem al 2006. **L'Ovidi retornava al Palau de la Música Catalana 31 anys després.**
- Ningú no volia faltar-hi, és clar: L'Alfred Luchetti, l'Oleguer Presas, la Isabel Clara-Simó, el Pep Riera, la Gabriela Serra i com no, el seu amic de la infància, Toni Miró.
- Pel que fa als músics, tres quarts del mateix: L'incansable Toti Soler, El Toni Xucla, el Titot, els Inadaptats (La Fera Ferotge), el Miquel Gil, Al Tall, Obrint Pas, Verdcel, Feliu Ventura... i una trentena de músics més.
- I durant les hores que durà el concert, hi hagué temps per cantar, per reivindicar, per emocionar-se, per denunciar, per cridar, per plorar... en definitiva, **per recordar a l'Ovidi.**

CONCLUSIONS

- El que va néixer com un anhel idealista - popularitzar la llengua catalana, en un moment en que era reprimida i menystinguda – va acabar esdevenint un referent de la cultura de masses anomenat la Nova Cançó.
- Aquest moviment artístic-cultural – des dels inicis poc homogeni - va anar creixent i consolidant-se alhora que començava a patir les primeres crisis internes.
- El debat sobre el bilingüisme i la professionalització va servir per clarificar les postures en el sí de la Nova Cançó.

-
- Uns quants membres destacats, entre ells Serrat, van decidir integrar-se al sistema mediàtico-comercial espanyol i renunciar als principis originaris del moviment, tot acceptant el bilingüisme.
 - Per altra banda, el gruix dels cantants restants, encapçalats per Raimon, Pi de la Serra i Ovidi Montllor, van creure necessària una vinculació amb les entitats cíviques que lluitaven per la recuperació de les llibertats democràtiques.
 - D'aquesta manera, la Nova Cançó, a banda la defensa de la llengua i la cultura catalanes, adoptava certa càrrega ideològica.

- Aquest moviment cultural de resistència va prendre un paper destacat en la lluita antifranquista al nostre país. Però arribada la democràcia, i amb ella les concessions, els pactes i els estatuts a la baixa, aquest conglomerat de cantants crítics va començar a resultar molest.
- Desarticulades les xarxes cíviques i el circuit alternatiu que s'havien anat creat al marge del sistema socio-polític dominant espanyol, els i les cantants de la Nova Cançó van entrar en una situació de vertadera precarietat.
- Un cop els partits polítics van prendre posicions i va assentar-se en la nova realitat – i amb ells, els membres destacats de les antigues entitats cíviques i culturals –, van decidir que la Nova Cançó ja no tenia raó de ser i que havia de desaparèixer.

- Així doncs, les noves institucions catalanes i els seus sistemes de difusió i expressió, lluny de servir per potenciar i consolidar aquell moviment que s'havia anat teixint anys enrere, van assumir una funció liquidacionista respecte la Nova Cançó.
- Llavors la música catalana, com un mitjà de comunicació de masses, comença una travessa del desert que finalitzarà amb l'aparició del Rock Català.
- I la història torna a repetir-se. Uns inicis al marge del sistema cultural dominant (recordem que en aquells moments la modernitat era sinònim de cançó despolititzada i en espanyol) i un cop va arribar l'èxit, els intents d'absorció per part del sistema socio-polític català i espanyol.

- Per una banda, tornen a repetir-se els conflictes sobre el bilingüisme. I, per l'altra, la indústria musical acaba esdevenint totalment depenent de les institucions polítiques catalanes i espanyoles. Aquest fet, però, no influeix massa en els continguts, ja que en cap cas el rock català fou concebut com un instrument al servei de la transformació social.
- El seu èxit i la comparació amb el rock radical basc fan que de mica en mica vagi apareixent un moviment nou: La cançó compromesa (o de denúncia) moderna.
- Aquest moviment cultural neix molt lligat a un moviment polític creixent: l'Esquerra independentista. De fet, alguns dels membres més destacats de les avantguardes d'aquest moviment (Brams i Inadaptats) hi militen.

- En els seus inicis, s'establirà cert mimetisme amb el rock radical basc, però anirà desenvolupant-se i consolidant-se; esdevenint, al 2008, el més important moviment musical de masses als Països Catalans.
- També cal destacar que aquesta relació amb el moviment socio-polític li permet que apareguin discogràfiques com *Propaganda pel fet* o *Bullanga* que seran de vital importància alhora que facilita el desenvolupament d'una xarxa d'afinitats que acabaran consolidant un circuit musical alternatiu.
- Aquest fet és de vital importància, i és on rau la diferència amb els moviments anteriors.

- Gràcies a la consolidació d'aquest circuit alternatiu, la Cançó Compromesa no ha de dependre del diner públic i de les pressions governamentals catalanes i espanyoles. D'aquesta manera pot seguir desenvolupant-se qualitativament, professionalitzant-se, sense haver de cedir a contrapartides o renúncies.
- Aquest fet, fa que la consolidació només depengui de condicions qualitatives i genera la irrupció de nous gèneres musicals com el Hip-hop, el tecno o la rumba alhora que mira cap al passat i recupera la Cançó d'autor i el folk.
- I és en aquesta mirada cap al passat, cap a la Nova Cançó i els poetes, que apareix la reivindicació d'Ovidi Montllor com a exemple de compromís, coherència, treball i lluita.

- Per tant, allò que garanteix que la Cançó Compromesa persisteixi i es consolidi és l'existència d'un moviment sociopolític al seu voltant que li garanteixi un mercat i unes mínimes infraestructures bàsiques. Això li permetrà expressar-se lliurement i sense renúncies, per acabar esdevenint, un moviment cultural de masses.
- En el cas de la Nova Cançó, quan el teixit associatiu que la sostenia va integrar-se al sistema, els cantants van passar a dependre exclusivament dels sistemes de difusió oficial. I aquests van anar marcant-li el desenvolupament i la fi.
- Una cosa semblant va passar amb el rock català. Amb els grups integrats als sistemes culturals de difusió oficial, aquests podien determinar quins grups havien de convertir-se amb els més coneguts i quins havien de desaparèixer perquè no eren rendibles o no seguien els cànons que volien imposar en cada moment.

- La cançó compromesa al néixer i consolidar-se al marge d'aquestes estructures, ha sabut desenvolupar els seus propis canals de creació i difusió.
- Per tant, amb un grau de politització més elevat que els grups del Rock Català i amb unes infraestructures i mitjans de difusió més importants que els dels darrers anys de la Nova Cançó penso que en aquests moments podem garantir-ne la pervivència.
- Només una crisi interna dins el moviment polític o un abandonament dels criteris ideològics per part dels seus màxims representants farien trontollar el futur que se li pronostica.

Música per ordre d'aparició:

- LA FERA FEROTGE: Toni Xuclà i Jordi Vidal a *L'Ovidi se'n va a Palau*
- VELES E VENTS: Raimon a *Antologia de la Nova Cançó 1965-1982*
- EL MEU POBLE ÉS ALCOI: Verdecel a *L'Ovidi se'n va a Palau*
- MÓN DIVERTIT: Ovidi Montllor a *Alcoi*
- SA CANÇÓ DE SON COLETES: Guillem d'Efak a *Antologia de la Nova Cançó 1967*
- EL CARRER DELS TORRATS: Sopa de Cabra a *Roda*
- LA PRIMERA REVOLUCIÓ: Inadaptats a *INDP*
- LA SAMARRETA: Feliu Ventura a *L'Ovidi se'n va a Palau*
- DE VACANCES: Ovidi Montllor a *Alcoi*

Barcelona, Març de 2008